

Ons werk voor de 21e eeuw Vicente Hao Chin, jr.

Vicente Hao Chin Jr. is de stichter en President van Golden Link College in de Filippijnen dat transformatief onderwijs biedt voor minder bedeelde kinderen. Hij is de schrijver van: *Het proces van zelf-transformatie*. Hij verzorgde de chronologische uitgave van *The Mahatma Letters to A.P. Sinnett*, en is the Associate Editor of the *Theosophical Encyclopedia*.

Dit artikel is gebaseerd op een presentatie gegeven voor het Theosophical World Congress in Singapore op augustus 2018.

Wat is onze toekomstvisie voor de Theosophical Society (TS) voor 2099?

Om vooruit te kunnen zien kan het helpen om terug te kijken. Het is 144 jaar geleden dat de TS werd gesticht. De wereldwijde groei van de TS bereikte zijn hoogtepunt in 1928 toen het ledenaantal op 45.000 kwam met heel actieve en toegewijde leden over de hele wereld die lezingen gaven, boeken geschreven, scholen stichtten, samenwerkingsverbanden met diverse doeleinden oprichtten, enz. Na 1928 echter werd de TS voortdurend kleiner, zodat er tegenwoordig nog maar zo'n 25.000 leden zijn, een afname van 44%. Gedurende dezelfde periode is de wereldpopulatie geëxplodeerd met 350% tot ruim 7 miljard mensen. We publiceren minder. Nog maar weinig jonge mensen worden lid van de TS. Bijna al onze tijdschriften zijn alleen voor onze leden, niet voor het grote publiek.

Gedurende de laatste negentig jaar is de TS vooral gericht geweest op het consolideren van haar leringen, zonder succes, omdat theosofische literatuur tegenwoordig verdeeld is in twee hoofdstromen. Loges en secties hebben de neiging naar binnen te kijken; ze zijn voornamelijk bezig met activiteiten voor hun leden. We hebben heel weinig gedaan om de theosofie en het theosofische leven onder de aandacht van het grote publiek te brengen, om daarmee de problemen van de mensheid te helpen oplossen.

Worden we steeds minder relevant voor de wereldproblemen?

Ik overdrijf niet als ik zeg dat de afgelopen eeuw een erg teleurstellende periode is geweest, omdat de Mahatma's bedoeld hadden dat de TS een wereldbeweging zou worden, niet iets alleen voor een paar duizend leden. We moeten ons de aansporing van de Mahachohan herinneren:

Willen onze leringen werkelijk invloed uitoefenen op de zogenaamde zedenwet of de opvattingen omtrent waarheidsliefde, reinheid, zelfverloochening, naastenliefde, enz., dan moeten wij de kennis van de theosofie in het openbaar verkondigen en

populariseren. Niet het individuele en vastberaden voornemen om zelf het Nirvana (het hoogtepunt van alle kennis en absolute wijsheid) te bereiken, wat tenslotte slechts een verheven en glorieuze zelfzucht is, maar het zelfopofferend zoeken naar de beste middelen om onze naaste op het juiste pad te brengen en zoveel van onze medeschepselen als ons mogelijk is er hun voordeel mee te laten doen, maakt iemand tot een waar theosoof*.

We zijn nu in het eerste kwartaal van de 21e eeuw. Waar zouden wij ons werk op moeten richten om de neergang te stoppen en de TS weer een krachtige beweging te maken die invloed heeft op de beschaving en het gedachtegoed van de wereld?

Er zijn veel richtingen aan te wijzen en de General Council heeft er zo'n veertig opgeschreven. Sta me toe me te richten op vijf gebieden waarvan ik denk dat ze belangrijk zijn:

1. Globalisering van het theosofische werk
2. Programma's voor het grote publiek (toegepaste theosofie)
3. Stichting van theosofische scholen
4. Theosofie aantrekkelijk maken voor jonge mensen
5. Werken aan religieuze hervorming

1. Globalisering van het theosofische werk

Meer dan een eeuw lang zijn theosofische landen geneigd geweest te werken als afzonderlijke eilanden van een eilandengroep. Ze gaan zo op in hun eigen interne problemen en doelstellingen dat ze nauwelijks samenwerken als een wereldfamilie. Geen sectie is sterk als de wereldwijde TS zwak is. Veel secties zijn verdwenen of zijn bezig te verdwijnen zonder dat ze geholpen of gered werden door óf het internationale hoofdkwartier óf andere secties.

China, Hongkong en Korea zijn van de theosofische kaart verdwenen. Als we onze loge in Hongkong zo'n dertig jaar geleden hadden ondersteund en in beweging gehouden, zou het onze toegangsweg zijn geweest om de TS in China, een land waar een kwart van de wereldbevolking leeft, nieuw leven in te blazen.

Sri Lanka is maar een steenworp verwijderd van Adyar. Het was ooit een van de sterkste secties in de wereld met meer dan tweehonderd scholen, door de TS gesticht sinds de tijd van Henry Steel Olcott, onze stichter/president. Olcott zelf wordt in dat land als een nationale held beschouwd. En toch is er tegenwoordig nog maar één loge in dat vroegere bastion van theosofische filosofie, en die probeert met man en macht te overleven. We moeten van het theosofische werk een gezamenlijke wereldwijde missie maken. Eén voor allen en allen voor één. Om dat voor elkaar te krijgen zijn er drie strategische richtingen waar we ons voor moeten inzetten:

a. Jaarlijkse internationale strategische planning en evaluatie

Dit aspect van het werk begon onder onze huidige President. Hij heeft er veel leden van de General Council bij betrokken. We hopen dat het permanent zal worden ondersteund als deel van ons wereldwijde werk. We hebben beperkte menskracht en bronnen en voor het werk moeten we prioriteiten vaststellen en evalueren die een optimale invloed hebben op individuele en sociale transformatie. De strategische planningsgroep wordt in feite een denktank van de TS op hoog niveau, samengesteld uit leiders die betrokken zijn bij wat er gebeurt in de gehele theosofische wereld.

Deze niet eerder aangesproken groep vergroot op effectieve wijze het aantal vrijwilligers die de internationale officers helpen om hun wereldwijde werk te doen. Het is niet alleen beperkt tot de staf in Adyar. Omdat zij actieve leiders in de verschillende TS-landen zijn, is er een hoge mate van synergie die veel mogelijk maakt wat niet gedaan kan worden door een enkele sectie. Deze groep die onze prioriteiten plant, implementeert en evalueert, zal een essentieel verschil maken voor de toekomst van de TS.

b. Verhoog met behulp van projecten het budget voor internationaal werk

In 2017 bedroeg het TS-budget voor 'verbreiding van theosofie', de bureaus van de internationale officers inbegrepen, 4 miljoen Rupia ($\pm$ €53.000). Dit is ontmoedigend weinig voor een wereldwijde organisatie in 55 of 60 landen. We horen vaak zeggen 'we hebben het geld niet' om het budget te verhogen, maar dit is niet waar. Er is geen gebrek aan geld. Er is gebrek aan waardevolle projecten of programma's. We moeten bedenken *dat geld projecten volgt* en niet andersom. Dat wil zeggen, als er waardevolle projecten gestart worden, komt er vanzelf geld. Als we wel geld hebben maar geen projecten dan drogen de fondsen gewoon op.

Laten we eens kijken naar een paar voorbeelden om dit principe aan te tonen: In 1993 werd in Bhubaneswar, India, een kleine school opgezet voor inheemse kinderen. Het begon met 125 leerlingen. Het was een gratis school en overleefde alleen bij de gratie van de vrijgevigheid van donoren. Omdat het gezien werd als iets waardevols en goeds groeide de school door steeds meer giften uit verschillende bronnen. Tegenwoordig, 25 jaar later, is het schooltje uitgegroeid tot een enorm instituut met 26.000 studenten die allen in gratis slaapverblijven logeren, met gratis maaltijden en onderwijs. De school serveert 100.000 maaltijden per dag. Dit is het *Kalinga Institute of Social Sciences*, met een jaarlijks budget van 760 miljoen Rupia ($\pm$ 10 miljoen euro), allemaal afkomstig uit donaties.

Foto: Kalinga Institute

In 1922 besloot een groep Vrijmetselaars in Louisiana, USA een ziekenhuis te stichten voor gehandicapte en verbrande kinderen. Veertig jaar lang hield het dit ondankbare werk, het helpen van deze ongelukkige kinderen, vol. In 1962 was het zo gegroeid dat er drie ziekenhuizen bij werden gebouwd. Tegenwoordig bestaat het uit 22 ziekenhuizen in verschillende delen van de Verenigde Staten. Dit zijn de *Shriners Hospitals for Crippled and Burnt Children* met een jaarlijks budget van 500 miljoen US dollars afkomstig uit donaties of uit de opbrengsten van gedoneerde fondsen.

In 1865, tien jaar voordat de TS werd gesticht, besloten een protestante dominee en zijn vrouw te gaan preken voor mensen met een heel lage sociale status in Oost Londen, zoals prostituees, bedelaars, alcoholici en dergelijke, om hen te helpen en op verschillende manieren hun lot te verbeteren. Hun vasthoudendheid, ondanks moeilijkheden, trok de aandacht van veel mensen die vrijwilliger werden. Giften in

steeds grotere hoeveelheden begonnen binnen te komen. Dit werd het *Leger des Heils*, gedragen door vrijwilligers en donaties. Hun huidige budget bedraagt 3,7 miljard US dollars ieder jaar. *Ieder jaar!*

Wij vergelijken onszelf niet met andere organisaties. Het gaat ook niet over de hoeveelheid geld die deze organisaties bijeen kunnen brengen. Het gaat over *mogelijkheden*. Deze organisaties begonnen klein en vrijwel zonder geld, maar ze hadden waardevolle projecten. Het geld kwam gewoon binnen, omdat mensen met geld zich met deze waardevolle projecten identificeerden.

Dit jaar hebben de President en de General Council van de TS internationale projecten met prioriteit vastgesteld. Deze moeten ondersteund en gepromoot worden. Als ze het waard zijn zal het budget van de TS op natuurlijke wijze aangroeien. Er zullen vrijwilligers komen. Tevens is het belangrijk dat er een permanent team is van coördinatoren dat die initiatieven oppakt en zich aanbiedt als vrijwilliger.

c. Leid systematisch toegewijde en competente theosofische werkers op

De TS in Amerika heeft een trainingsprogramma, vooral voor jongeren, om werkers, sprekers en leiders van de TS te worden. Dit is niet zomaar een enkele trainingssessie, maar een programma dat jaar na jaar wordt volgehouden. Men heeft voorgesteld dat Adyar een dergelijk trainingsprogramma zou opzetten voor jonge theosofen die willen werken voor de zaak van de grote leraren van de mensheid. Verschillende secties kunnen uit hun leden mensen voordragen. Er kan een curriculum worden ontworpen, ondersteund met geschikte materialen, methodologie en gelegenheid voor stage of practicum. In de toekomst kunnen onze eigen theosofische colleges in de Filippijnen een Masters-graad in theosofie aanbieden als een officiële weg om werkers, sprekers, schrijvers en leiders te trainen. Het moet niet gerund worden als een academisch instituut, maar meer als een ashram, een voedingsbodem voor leiders die een theosofisch leven leiden. We moeten er echter voor waken dat zo'n formele training geen dogmatische sprekers en schrijvers voortbrengt die theosofie laten lijken op ieder ander systeem van religieus geloof. H.P. Blavatsky waarschuwde bij het stimuleren van toekomstige opvolgers:

Ik bedoel niet een technische kennis van de esoterische leer, hoe belangrijk die ook is, maar veeleer een onbevangen oordeel, een helder inzicht, dat onze opvolgers in de leiding van de Vereniging nodig zullen hebben. Al dergelijke pogingen zoals de Theosofische Vereniging hebben tot nu toe gefaald, omdat zij vroeg of laat tot sekten zijn ontaard, die onaantastbare, eigen dogma's formuleerden en zodoende van lieverlee en ongemerkt die levenskracht verloren die alleen de levende waarheid kan schenken (De Sleutel tot de Theosofie, Besluit).

2. Programma's voor het grote publiek (toegepaste theosofie)

De TS moet programma's aanbieden die het grote publiek, mannen, vrouwen, kinderen, ouders, leraren, ambtenaren, professionals, enz. ten goede komen, niet alleen aan leden. Wat we moeten aanbieden is niet zomaar een filosofie of een idee. De toepassing van filosofieën of ideeën zijn oplossingen voor menselijke en sociale problemen. Dit is in feite de missie van de TS. De Mahachohan heeft gezegd:

Wil een godsdienst en wijsbegeerte waar zijn, dan moeten ze de oplossing bieden voor ieder probleem. [...] En als onze leringen zullen tonen dat ze in staat zijn die te geven, dan zal de wereld de eerste zijn om toe te geven dat het de ware wijsbegeerte, de ware godsdienst, het ware licht moet zijn, dat de waarheid geeft en niets dan de waarheid (Brief van de Mahachohan)

We moeten ons bedenken: *Ideeën hebben geen kracht tenzij ze vertaald worden in toepassingen die kunnen transformeren.*

Wie zal aantonen dat theosofische ideeën transformatief kunnen zijn? De theosofen natuurlijk. Het opzetten van lange-termijnprogramma's met invloed op mens en samenleving kan moeilijk zijn. Maar het is de enige manier om ideeën transformerend te laten zijn. Wat zijn voorbeelden van zulke publieke programma's?

a. The Theosophical Order of Service (TOS)

Dit is misschien wel de belangrijkste manier van toegepaste theosofie voor het grote publiek. De Mahatma KH schreef:

Het eerste doel van de TS is mensenliefde. De ware theosoof is een filantroop, hij leeft niet voor zichzelf maar voor de wereld.

Dit en filosofie, het juiste begrip van het leven en zijn mysteriën, zullen de noodzakelijke grondslag vormen en het juiste pad tonen om te volgen (Brieven van de Meesters van Wijsheid, serie 1, no. 45)

[...] Onze Vereniging is geen intellectuele school voor occultisme en zij die groter zijn dan wij hebben gezegd dat wie denkt dat de taak van werken voor anderen te moeilijk is, er beter niet aan kan beginnen. Het morele en spirituele lijden van de wereld is belangrijker en heeft hulp en heling nodig, meer dan dat de wetenschap hulp van ons nodig heeft op enig gebied van onderzoek. 'Wie oren heeft om te horen, die hore' (Ibid., No.46)

De Mahachohan vraagt:

Moeten wij ons wijden aan het onderwijzen van een paar Europeanen [...] en de krioelende miljoenen onwetenden, armen en verachten, de nederigen en verdrukten, zo goed mogelijk voor zichzelf en hun hiernamaals laten zorgen? Nooit. De TS met haar beide ongelukkige stichters kan beter ten onder gaan, dan dat wij zouden toelaten dat het slechts een academie voor magie en een school voor occultisme zou worden. Dat wij, de toegewijde volgelingen van die vleesgeworden geest van absolute zelfopoffering, van menslievendheid, goddelijke welwillendheid [...] er ooit in zouden toestemmen dat de TS de belichaming van zelfzucht vertegenwoordigt, het toevluchtsoord voor de weinigen, die zich niet bekommeren om de velen, is een zonderlinge gedachte, mijn broeders (Brief van de Mahachohan).

Het is duidelijk: ons werk moet ten goede komen aan de 'krioelende miljoenen' die misschien niet geïnteresseerd zijn in hoogdravende filosofie of esoterie. Het werk van de TOS bestaat echter niet alleen uit voedsel, medische zorg of hulpverlening.

Het gaat uiteindelijk over menselijke ontwikkeling, waardigheid, eigenwaarde, belangeloze dienstbaarheid, morele ontwikkeling, sociale harmonie, vrede enz. Net als de TS moet de TOS de verschillende inspanningen afstemmen, zodat er een groter impact ontstaat op wereldwijde schaal. Er kunnen één of twee of drie gemeenschappelijke pleitbezorgers in verschillende landen zijn die de wereldwijde opinie, houding of beleid met betrekking tot een bepaalde zaak kunnen helpen veranderen. Voorbeelden zijn vrouwenrechten, vegetarisme, dierenwelzijn, onderwijs, geletterdheid, karaktervorming, ouderschap, enz.

b. Meditatie voor het grote publiek

Iets anders wat het grote publiek ten goede komt, is de verbreiding van het beoefenen van meditatie. Overal wordt erkend dat meditatie een transformatieve gewoonte is die individuen en samenlevingen kan veranderen. Er zijn veel meditatiebewegingen die al voorbeeldig werk hebben gedaan, zoals Zen, Vipassana, Mindfulness en Transcendente Meditatie. Ook de TS zou zich hiermee bezig moeten houden, aangezien meditatie niet alleen persoonlijke integratie en gelijkmoedigheid in het individu te weeg brengt, maar omdat het ook een essentieel fundament van spiritueel leven is. Laten we één of twee klassieke meditatiebenaderingen kiezen die de TS kan verbreiden via de honderden loges over de hele wereld. Dit is door de General Council als één van de prioriteitsprojecten verkozen en we hopen dat dit snel een gemeenschappelijk kenmerk van ons logewerk zal worden.

c. 'Self-Transformation Seminars'

Er zijn seminars over zelf-transformatie in twintig landen geweest en die zijn effectief ingezet door TS-secties en -loges voor hun publieke werk. Veel organisaties van buiten hebben erom gevraagd: scholen en universiteiten, bestuursseenheden, NGO's, religieuze groeperingen, burgerinitiatieven en zelfs het leger. Ze worden aangeboden als een basistraining voor het spirituele leven.

Zo'n seminar kan door TS-secties en loges worden aangeboden om individuen, organisaties en instituten te helpen met persoonlijke en sociale transformatie. Gespreksleiders zijn al getraind in tien landen. Systematische training kan verder uitgebreid worden.

d. Publiekstijdschriften over toegepaste theosofie

Tegenwoordig zijn er maar weinig theosofische tijdschriften die gericht zijn op algemene verspreiding. Daaronder zijn *Sophia*, *Theosophical Digest*, *Quest*, *Peace Ideas*, *Wake Up India* en *Researches Relevant to Theosophy*. Het zouden er meer moeten worden, omdat ze essentieel zijn om toegepaste theosofie aan het publiek over te brengen. Anders zijn we alleen maar bezig aanhangers te overtuigen.

Het voorstel is om meer publiekstijdschriften, gedrukt of digitaal, uit te brengen in zoveel mogelijk talen over de hele wereld. Hier is synergie weer essentieel. Secties hoeven niet zoveel te investeren in redactietijd en inspanning om zo'n tijdschrift

te beginnen. Ze hoeven alleen maar goede artikelen van bestaande, algemene theosofische tijdschriften te vertalen of te herdrukken en die regelmatig te publiceren.

3. Stichting van theosofische scholen

De sleutel tot de toekomst ligt in onze jeugd en kinderen. Als zij veranderen, verandert de wereld. De belangrijkste instelling die de jeugd kan beïnvloeden is de school. Deze kan machtiger zijn dan ouders en media, omdat hij de verkeerde opvoeding van ouders en de schadelijke invloed van televisie, internet, gedrukte media en films kan tegengaan.

Als we willen dat theosofie een blijvende invloed heeft, moeten we zowel scholen stichten als bestaande educatieve systemen in de wereld beïnvloeden. H.P. Blavatsky benadrukte het belang van dit werk:

Als wij er de middelen toe hadden, zouden we scholen stichten, [...]. Aan kinderen moet bovenal zelfvertrouwen, liefde jegens allen, altruïsme, onderlinge hulpvaardigheid en, meer dan iets anders, zelfstandig denken en redeneren worden geleerd. [...] Wij zouden trachten elk kind als een individu te beschouwen en het zo op te voeden, dat zijn vermogens tot een gelijkmatige en harmonieuze ontvouwing werden gebracht, zodat zijn bijzondere aanleg ten volle en op natuurlijke wijze ontwikkeld werd. Ons doel behoorde te zijn vrije mannen en vrouwen te vormen, intellectueel en zedelijk vrij, in alle opzichten onbevooroordeeld en bovenal onbaatzuchtig. En wij geloven dat veel hiervan, zo niet alles, door een juiste en in waarheid theosofische opvoeding verkregen kan worden (De Sleutel tot de Theosofie, hoofdstuk 13,3. pg. 208)

Tegenwoordig is er opnieuw interesse om in verschillende landen scholen te beginnen, in het bijzonder in de Filipijnen, India, Argentinië en Brazilië.

4. Theosofie aantrekkelijk maken voor jonge mensen

Tijdens mijn reizen naar vele theosofische landen heb ik in veel loges een gemeenschappelijk patroon gezien; de gemiddelde leeftijd van theosofische leden is verontrustend hoog. Tijdens een recente lezingreis zag ik dat de gemiddelde leeftijd van het aanwezige gehoor ongeveer 65 jaar was en niemand was onder de veertig. Veel logevoorzitters hebben de afwezigheid van jongeren in hun midden betreurd. Sommigen stoten activiteiten af of verkopen een deel van hun eigendommen, omdat ze geen opvolgers zien die hun plaats zullen innemen. Hoe kunnen we het theosofische werk uitbreiden als we onze loges en secties laten inkrimpen?

De wereld is veranderd en de traditionele verbreidingsmanieren bereiken jonge mensen niet meer. Veel ouderen weten niet hoe ze moeten omgaan met computers, browsen op internet, een Facebookaccount maken of WhatsApp of Twitter gebruiken. De taal van de klassieke boeken spreekt de moderne generatie niet meer aan. We moeten verspreiding van theosofie op nieuwe manieren benaderen. Jonge mensen begrijpen dit beter dan ouderen.

Deel van het probleem is de neiging van ouderen om jongere leden te weinig ruimte te geven om hun ding te doen of dingen op hun eigen manier te doen. Het gevolg is dat de jeugd kopschuw wordt voor theosofische bijeenkomsten, omdat ze zich vervelen.

Zij vinden de bijeenkomsten niet relevant voor de zaken waar ze tegenaan lopen of de atmosfeer is er te beperkend.

5. Werken aan religieuze hervorming

De geschiedenis heeft ons de schade getoond die traditionele religie de wereld heeft gebracht: inquisities, oorlogen, terrorisme, genocide, intolerantie, wederzijdse haat, enz. De langste oorlog in de geschiedenis waren de kruistochten van christenen tegen moslims. Een van de wreedste instituten was de inquisitie, toen religieuze leiders verschrikkelijke martelingen toestonden bij het aanpakken van vermoede ketteren. De ergste vorm van geweld tegenwoordig is religieus terrorisme, het zonder onderscheid doden van mannen, vrouwen en kinderen onafhankelijk van nationaliteit, ras of religie. De Mahatma KH heeft er nadrukkelijk op gewezen dat tweederde van alle kwaad voortkomt uit religie en slechts éénderde uit menselijke zelfzucht. Geloof in antropomorfe goden heeft mensen slaven gemaakt van priesterlijke autoriteit. Hij schreef:

Ons hoofddoel is de mensheid van deze nachtmerrie te verlossen, de mensen het goede te leren ter wille van het goede, en met zelfvertrouwen door het leven te gaan in plaats van op een theologische kruk te steunen, die ontelbare eeuwen lang de directe oorzaak was van vrijwel alle menselijke ellende.

(A.T. Barker, *De Mahatma Brieven aan AP Sinnett*. Brief no. 10, pg. 60)

De Mahachohan en Mahatma KH hebben verklaard dat *de TS werd gekozen als de hoeksteen, het fundament voor de toekomstige godsdienst van de mensheid (Brief van de Mahachohan)*

Dit werk mag niet vergeten worden. We moeten met gezond verstand en ons gevoel voor ethiek wijzen op religieus bijgeloof, ongerijmdheden, tegenstrijdigheden en conflicten. Dit innerlijk moreel gevoel moet een belangrijke grondslag zijn voor toekomstige religies, in plaats van 'geopenbaarde' dogma's. Het is belangrijk om een bredere kennis van de werkelijkheid van mystiek en mystieke ervaring te verbreiden als de kern van religieuze ervaring. De TS moet helpen een wereld tot stand te brengen waar religies liefde koesteren in plaats van intolerantie, exclusiviteit, haat en geweld. De TS moet niet-sektarische spiritualiteit en mystiek verbreiden.

Het zijn de bovengenoemde vijf belangrijke werkrichtingen, onder vele die we onze primaire aandacht moeten geven in deze eeuw. Wat kan onze visie zijn op wat de TS voor de mensheid kan doen? HPB drukte haar droom zo uit:

De TS [...] zal langzamerhand met haar onbekrompen en edele ideeën omtrent godsdienst, plicht en mensenliefde tot de grote massa denkende en intelligente mensen doordringen. Langzaam maar zeker zal zij de ijzeren boeien van geloofsvormen en dogma's, van maatschappelijke vooroordelen en kasten verbreken; zij zal de antipathieën en slagbomen tussen rassen en volkeren doen verdwijnen en de weg openen tot de praktische verwezenlijking van de broederschap van alle mensen. [...]

Indien de TS blijft leven en aan haar roeping en oorspronkelijke impulsen door de volgende honderd jaren heen trouw blijft – vertel mij dan, herhaal ik, of ik te ver ga als ik beweere, dat de aarde, vergeleken met hetgeen zij nu is, in de eenentwintigste eeuw een hemel zal zijn! (De sleutel tot de theosofie, Besluit)

Zijn we al in zo'n hemel? Zo niet dan hebben we een hoop werk voor de boeg. Laten we onze handen ineen slaan en het doen!

Uit: *The Theosophist*, december 2018

Vertaling: Marianne Plokker

* Uit: *De Brief van de Maha-Chohan of Het standpunt van de Chohan ten aanzien van de TS*. Opgenomen in het boekje: M. Conger, *Gecombineerde chronologie te gebruiken bij de 'Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett' en 'Brieven van H.P. Blavatsky aan A.P. Sinnett'*.

*Moderne opvoeding ontwikkelt het intellect,
het biedt steeds meer verklaringen voor het leven,
steeds meer theorieën,
zonder de harmonieuze eigenschap van genegenheid.
Daarom hebben we slimmigheden uitgevonden
om aan conflicten te ontsnappen;
zodat we tevreden zijn met de verklaringen
die wetenschappers en filosofen ons geven.
Het denken, het intellect,
is tevreden met deze ontelbare verklaringen,
maar de intelligentie is dat niet,
want om werkelijk te begrijpen
moet er een volledig actieve samensmelting
van denken en hart bestaan.*

J. Krishnamurti, *Het Boek van het Leven*.